

Cíllo 27.
5. julijs.

Pomhaj Bóh!

Létnik 24.
1914.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw spróeny
Napoj mócny
Lubosć ma;
Bóh pak swérny
Přez spař měrny
Čerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swérne dželaš
Wśedne dny;
Džen pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođni ty.

Zinjebjes mana,
Njech či khmana
Žiwnosć je;,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će!

Sserbske njedželske lopjeno.

Wudawa šo kózdu šobotu w Ssmolerjez knihiczhczeńi w Budyschinje a je tam sa schtwórlétetu pschedplatu 40 pj. dostacž.

4. njedžela po šwjatej Trojizy.

2. Kor. 4, 13—18.

Dži nětko w naletním a přením lětnim čažu won do Božjeje stwórby! Dži pschi šwitanju! Stup šo pod wulku lípu na hórzy a hladaj wokoło šo! Hladaj t jašnemu ranju! Hladaj a sraduj šo w raňschej czischinje! Sapomí starosć, wuziwal „naletnju šwjatočnoſć“, kotrúž czi pěšnjet Uhland i rjanymi, pobožnymi słowami takle wuspěwa:

Sloth dnjo, ty naletni,
Ssłodke wolschewjenje!
Dženž, hdyz spěvacž njemóžu,
Njejszym spěwał ženje.

W tajkim čažu czechodla
Staracž šo a dželacž?
Naleto je šwjath džen,
Sswjeczicž chzu a spěvacž.

Tak šo dýrbi modlenje na duschu lehnyčž kaž roža na travu. Ty ſy kemšchi pobyl; Bóh ſam je tebi předowal! Ty ſy požyljeny, wježelschi. Schtó ſy ty, ſo ſměsch Bože džiwy wohladacž? Budž jemu džakowny kaž džecžo nanej a maczeri! Czin ſlub, ſo chzesch jemu wěcznje ſlužicž! Hańbuj šo, ſo njeſby wježelschi a duschniſchi!

Tajte a podobne myſle a ſacžuwanja w czlowjeku nastawaju. Wón ma roſom a wózko ſa njewidomne po-

tajnstwa. Kaž ſo džecžo ſwojeho nana wopraschuje ſa wſhemu móžnymi wězami, tak czlowjek ženje ſ praschenja a pytanja njepſchindže. Schtóž je jeno wježnu ſchulu wo-pytal, t wuczenym horje hladal, kaž býchu wſchitko wjedželi; schtóž je wychschu ſchulu wukhodžil, radý rěči, kaž njeby jemu nicžo wjazy potajne njebýlo; schtóž pak je wychoku ſchulu wo-pytal, je tam nawuknył, tak mało móže czlowjek do wſchego nuts hladacž, tak njemóžne je, ſo czlowjek wſchitko widzi. Někotsi to tež tam hiſhče njewuknu.

Njewidomne potajnstwa ſu. To je hlowna myſliczka kózdeje naboziny, wſcho jene, hacž w bojosći pschiwery abo w dowěrjenju kſhesczijanskieje wěry. Haj, ſamo njewěrjazh njemóža tele potajnstwa přecž! Duž pscheczivo žiwej wěrje tež ženje nicžo njesamóžea. Wěra ſebi njeda njewidomne kubla rubicž.

Ša wěru do njewidomneho Pawoł wojuje, hdyz wón wo duchu wěry rěči a ſo na psalmiske ſłowo powoła: „Ja wěru, teho dla rěču ja.“ „My njeħladamy na to widomne, ale na to njewidomne“, tak wón rasnje praji, a wón pschisponni: „Pſchetož schtóž widomne je, to je čažne, schtóž pak njewidomne je, to je wěczne.“ Tak Pawoł njewidomne zyle psches widomne poſběhuje, poſnacze wěry wychoko psches poſnacze wocžow ſtaji, a to w tej myſli, ſo pschi widomnych ſrudnych wobſtejnoscích ſo mamý njewidomneho ſboža troſchtowacž. Wón praji: „Mascha ža-koscž, kotaž je krótka a lózka, dołonja wěcznu a psches měru jara wulku a wažnu kraſnosć“, ale jeno „nam, tif my njeħladamy na to widomne, ale na to njewidomne.“

Potajkim, tak ſo njewidomna kraſnoſć dokonja? Psches žaloſć? Haj, tak a niz hinač tu Pawoł wucži, a to ma ſo roſpominacž! To wſchak je ſtara wucžba kſcheczijanstwa. Ale tak czežko ju tola ſapschimujem! Wona nam w Jefuſowym wumrjeczju živje a mózne pſched wočomaj ſteji, ale wſchak ſo prózujem, njebeſka tu na widomnym ſwěcze pſchipravjecž, a hakle, hdyž na naš žaloſć pſchinidže, ſebi do njewidomnega ſwěta žadamy.

Wěſo je Boh, kotryž psches žaloſć njewidomnu kraſnoſć dokonja. Wot widomneje kraſnoſče Božeje ſtowrby ſmý wuſchli. Nekotry wot njeboža ſbitu wſchu ſwoju ſrudobu ſobu won njeſe a tam w rjanouſci lětnjeho dnja je dwójzj wot ſwojeje tylchnoſče pſchewſat. Tak dyrbí ſtaremu khezorej Franzej Jofeſej w tychle dnjach wokoło wutroby bycž, hdyž je do kraſneho Iſchla tajkale žaloſna powieſz pſchischla! Schto je tutón ſdobny kſcheczijanski knježer wſcho doczakacž dyrbjal! „Žaloſnje, žaloſnje! Na tuthym ſwěcze mje ničo njepſchepuſcheži“, tak jeho khezorska ſkóržba psches zyly ſwět klinčji. Ale dobroproſchenje mili-onow wutrobow jemu tutón kſchiz noſkyž pomha, a jena myſl dže psches zyke ſobucžujaze cžlowjeftwo. Njeje to něſhto kraſne? Duž njehladajmy na to widomne, ale na to njewidomne! Pohladajmy na Jefuža, kiz je ſpocžat k ſónz naſcheje wěry! Spocžat psches kſchiz, ſónz psches ſbóžne horjewſacze.

„My wěmy, ſo tón, kotryž je knjeſa Jefuža ſbudžil, budže tež naš psches Jefuža ſbudžicž a naš ſ wami pſched ſo poſtajicž“, praji troſchtujo knjeſowj ja poſchtol. „Wſchitko ſo wasche dla stanje, tak ſo by ta psches měru wulka hnada psches jich wjele džakowanje Boha bohacze cžescžila.“

Runje we widomnym njebožu njewidomne žohnowanje roſcze. W dobrých čaſbach je mało džakownych, ale wjele wotpadowazych. Duchowne ſkaženje je najwjetſche w bohatſtwje a derjehicžu, hdyž ſa nutnoſć a dožohicže ludžo khwile nimaja. Hdyž hordosć a nutnoſć, ſwonkoſć a ſwierſhnoſć ſo roſpſcheczeraja, tam pač potom tež dolho tracž njemóže, ſo tež ſwonkowne ſkaženje naſtawa. Hreč je ludži ſkaženje ſnutkownje a ſwonkownje.

„Duch je, kiz živých cžini“, praji Jefuž, „cželo ničo njepomha.“ Zyle podobnje Pawoł rjeknje: „Teſodla my njewožlabnjemy, ale hacž runje naſch ſwonkowny cžlowjek ſo ſkoſy, dha wſchak tón ſnutkowny ſo wote dnja do dnja wobnowi.“ Tak je Pawoł naſhonił, won je pſchi cželnym brachu — kajki je był, doſcz wěſeje njewěmy — duchownje cžim mózniſho ſkutkowal. Kóždžicžki džen je won ſ njebeſh duchowne poſhylnjenje doſtawal, a won je ſamo prajicž moħł: „Ahrystuž je žiwý we mni.“ To ſu wěczne možy, kotrež cžlowjefkej psches najhórfchu žaloſć pſchepomhaja, w kotrejž won rjeknycž naſuknje: „Ja chzu mijelcžecž a moju hubu njewocžinicz, pſchetož ty, knježe, ſy tak cžinił.“ A hdyž duscha mijelczi, rěczi Boh. Won troſchtuje: „Njeboj ſo, ja ſym cže wumohł, ja ſym cže ſ twojim mjenom wołał, ty ſy mój!“

Tak čaſna žaloſć wěcznu kraſnoſć dokonja. „Schtož njewidomne je, to je wěczne.“

Hamjen.

T. w B.

Duch wěry.

2. Kor. 4, 13.

Ja wěru, duž tež rycžu ja
Wo tamnym ſbóžnym bycžu,
Kiz luboſć Boža ſawěſča
Mi ſ jeho Ducha rycžu,
S tym moje ſyly ſoprahnu,
Strach, tylchnoſć, horjo nimo ſu,
Wſcho hubjenſtvo ma ſónza.

S tym ſ nuſy pſchindu ſ bohatſtwu
A ſ czeſezi ſ ponízenja,
Wſcha hida, bědy pſchestanu,
Gsmjercž pſchendže do živjenja;
Kſchiz halle ſkłodkoſć nabydže,
A schtož ty tudy wěrjeſche,
Tam twoje woło widži.

Tam ſo tón troſcht nam dopjelnja,
So ból a rudžba tkaſe
A ſ radoſci ſo wobroža,
Kiz do wěcznoſče traſe;
Wſchak wſchitko čaſne cžeripjenje
Njej hódné teje kraſnoſče,
Kiz nad nami ſo ſjewi.

Tam ſmějentu ſpoſoſnoſć,
Kiz hiſhce ſježly ſchachmij;
Nam ſakſeje tam ſbožownoſć,
Tu w ſwěcze njewidžachmij;
Tam radoſć budže bjes ſyloſow,
Kiz tu do cžlowiſkich wutrobow
Njej hiſhce ſaſtupila.

Tam je, schtož Boh tym ſhotowa,
Kiz jeho lubo maju:
Tam naſyčiſh ſo bjes džela,
Bjes rudžby wjeſla hraju;
Tam bohath ſy bjes cžwile,
Bjes hidy jeno luboſć kče,
Tam wobſtajne ſy ſradny.

Tam lóſhnoſć je bjes hordosće,
Bjes mrokowin ſaſnoſć;
Tam ſtrowoſć je bjes khorofeſe,
Tam knježi ſam i kraſnoſć;
Tam živjenje ſo ſpocžina,
Kiz budže ſbóžne bjes ſónza;
To ſpožę mi, Wótcze! Hamjen

K. A. Fiedler.

Čaſne cžeripjenja.

Sswjatý ja poſchtol Pawoł praji: Ja mam ſa to, ſo nětčiſcheho čaſha cžeripjenja hódné njeſhu teje pſchihodneje kraſnoſče, kotaž ſo nad nami ſjewicž budže (Romſk. 8, 18).

Žane cžeripjenje, kajkež mam ſu w nětčiſhim čaſku pſchetracž, njemóže naš dleje wobčežowacž, hacž ſmý tudy žiwi. Naſche čaſne živjenje pač je ſo nam bórſh pominhlo. Njeje nam tu, kajž býchmy ſ wětrom a ſ mróčzelemi čaſhnyli, abo kajž býchmy ſo ſ ſódžu po morju wjesli, abo kajž býchmy ſ ptacžkom lecžili abo ſe ſchipu, kotaž je ſo ſ prola wutſeliča?

Dokelž pak ma tu kózdzicžki čłowjek swój wěsty čaš, kaf dolho dyrbi býcz na semi žiwý — wot spocžatka do kónza — duž dyrbimy ſo tež tónle krótki čaš, w kotrymž ſym tu žiwí, ſczerpliwi a po duchu czischi wopokaſowacž a na to czakacž, lajki ſměje pola naž žiwjenje wulhód. Nasche czerpjenje wſcho je krótkie, duž ſo da lóhzy ſnijecž. Hdyž móžesč ſebi brémjo, lajkež dyrbischi něhdže donjesč, kaž ſ jenym wotmachom wot ſo czisnycž, budzesč ſebi jo wěscze lóžscho njescž móž.

Schto je „čaš“ pornjo „wěcznoſci“? — Kaž do czista ničžo. Runje tak tež nětzischiho čaša czerpjenja pornjo tej kraſnoſci, lajkuž budžemý junu ſami na ſebi widžecž, ničžo njefi. Pomyſl ſebi jeno khwilku, lajke wjeſele, lajku ſbóžnoſci je Bóh tym ſwojim wſchém pſchihotowaſ. Pornjo wſchemu temu nětzischiho čaša czerpjenja wſchitke do hromady ničžo njefi, hacž ſchtož kapka wodý pornjo morju, abo ſchtož mała ſchliczka pornjo klonzu.

Czeho dla ſo jeno tak wjele ludzi kſhiža tak jara boji? Teho dla ſo jeho boja, dokelž je nam wſcha pſchichodna kraſnoſci hiſchče potajena. To wſchak dyrbimy wſchitzh prajicž: My kſheszijenjo ſym w Jeſuſowym kraleſtwje hnady hižom jowle na semi wſcho kraſni a ſbóžni ludžo. My tu ſ wocžomaj widžimy a móžemý ſami ſ wutrobu woptacž, lajki je Bóh ſ nami pſche-čelni; wſchako ma tež wot naž kózdy Khrystuſzowe ſnamio ſam na ſebi, — ale wſcho to je wſchak tola hiſchče pſchego něchtu nježy le a njedokonjane. Wſcho dokonjane mam ſami ſa ſo hakle w njebjeſach docžakacž.

Mohl jowle na semi něchtó wot naž ſ wocžomaj widžecž, lajka kraſna budže tamna pſchichodna kraſnoſci, wón by wěscze wſchón ſczerpliwy ſwój kſhiž na ſo wſak a ſebi jón dale njefi. A tajzy býchu wſchitzh druhý tež býli. Sa horschę pjenjes abo ſa někajki ſuſ czeſce, lajkuž jowle pſched ſobu widži, móže na semi někotryžkuſiž čłowjek wjele, wjele czinicž a czerpicž. Njebieſka kraſnoſci ſo nam dotal hiſchče ſjewila njeje; ſ wěru tu pola čłowjekow tež husto hubjenje doſč ſteji. Wſche wſchě te mrózjele, lajkež čłowjekam kſhiž husto načzini, pak ſo tamna njebjeſka kraſnoſci lóhzy pſchedrécž a pſcheczischičecž njemóže — ſe wſchego teho to pſchindže, ſo mjes čłowjekami wjele tajlich njeje, kif chyli kſhiž a czerpjenja ſwólniſje a rad lubje na ſo wſacž a je ſczerpliwi njefi.

Wſchako ſy ty ſam tola tež kſheszijanski čłowjek, duž ſo jeno, tak husto hacž ſy w žanym czerpjenju, ſe wſchemi myſlemi do ſamych njebjeſ pſchekadž a wopomá ſebi, lajka tam na naž kraſnoſci čaka. Potom budžesč móž wſcho wjele ſnijecž, haj, potom budžesč móž wſcho to ſ wjeſelom ſnijecž. Tehdy, hdyž budžemý pola Boha w jeho kraſnoſci, tehdy budže dyrbjecž wěſce kózdzicžki ſam wot ſo wuſnacž: O wſcheye tajkeje kraſnoſce, lajkuž ſměm tudy wužiwacž, ja na nihdh hódnym njebjym, dokelž ſym ſebi na semi ſpochi myſlik, ſo je moje czerpjenje pſche wſchu měru wulſe a ſa mnje czeſke, a dokelž ſym tule kraſnoſci w njebjeſach ſpochi ſa něchtu male a ſnadne džeržaſ.

Wſchón wjeſly ſym, hdyž pomyſlu, ſak budže mi, hdyž pocžahnu Prjecž ſ tutoh' ſemíſkoh' dola! Tam ſapocžnje ſo wjeſele, Kif nihdh kónza njeſměje, Tam radoſč je pſcheg nowa. ſa njewém ničžo wo ſtysku A ſrudobý niž njepytnu, Hdyž na wěcznoſci ſej myſlu; Sdžerž tajku myſlik mi, Jeſu, tu, Hacž do njebjeſ ja pocžahnu.

Psches kſhiž do kraſnoſce.

„My mam ſches wjele ſtjeknoſciow nits hicž do Božeho kraleſtwia.“

Swój kſhiž wſmi na ſo, kſheszano, Króč ſa Jeſuſom ſwěru; Njech wětrh howrja, mrózgi ſo, Psches wſchinoſci póndžesč ſi měru.

Kaž Bóh cze wjedze, dži, Wſcho ſ jeho ruſi wſmi A wjeſel ſo na tamny čaš, Hdyž ſkhađa duscham wěczny kwaſ.

Schtož kſheszijan njescž ſamóže, To ſnaje miloſć Boža; Duž pſches móž brémjo njepóndže, Kif Bóh czi napołoža.

Schtož kladže na ramjo, Vjeř ſ džakom, podwoł ſo; Ta wěſtoſci ſměruj, troſchtuj cze: Schtož cžini Bóh, wſcho dobre je!

Ssam Khrystuſ pſches kſhiž, czerpjenje ſe njebja kraſnoſci dobył; Duž čłowjek žadacž njemóže, So by tu w róžach pobyl.

Hlej, kraſnoſci njebjeſta Ta ſ czernjow ſakcžewa; Schtož njehe kſhiž ſa Jeſuſom, Sso wobleče tam ſ purpurom.

Njech Sbóžnik ſchlit a klonzo je Wam wérjazym na semi; Sso jeho kſhiža troſchtujcze, Kif možy hrécha ſemi.

Schtož czerpi ſ Jeſuſom, S nim póndže junu dom, Hdyž palmy wěja Šalemſke A ſiwa kraſne dobyče.

Duž běžmý ſo a ſczerpliwiſje kſhiž njebjym w horju ſwěta; Wſchak Boža ſuboſč dala je Jón nam ſa čaſne lěta.

Nad kſhižom na semi Sso króna ſyboli; Ty ſmějeſch, duscha, ſraduj ſo, Po ſyllach Bože kraleſtwio!

K. A. Fiedler.

Něchtu wo ratařſtwje ſe ſlubjeneho kraja.

Pola naž ſo zyloho lěta dželo na polach ſložuje po naſta- manju a pſhestawaniu czopkoth, w raiſchich krajach pak po deschęzach. W raiſchich krajach ſaſtupi po pječměřacžneſ ſuchocze kónz ſeptembra tak mjenowaný ſažny deschęz, kif někto na kraju wſchudžom wſcho wotemrěte ſ nowa ſbudži. Tehodla ſu tež Židzi ſapocžatki ſwojeho lěta, potajkim nowe lěto, do ſeptembra położili. Pſchi tutym nowym lěcze mějachu pak tež woni hiſchče druhe, mjenujžy zyrkwiſke nowe lěto, kif do naſečza padný.

Hdyž je někto ſeptembra ſemja ſe ſažnym deschęzom trochu namažana, dha ſo ratař ſ kruwicžomaj abo ſ wóžlom a ſ jara jednorym pkuhom na polo poda. We ſwojej ružy ma město kſchuda dokhu žerdž ſ wótrym kónzom. (Pſchirunaj Zap. ſlukti

26, 14.) Wón na polo njełhwata a dawa najprjedy młodej trawje se semje wuroscz; pschetoż hdz̄ ſo pschesahę ſyje, dha, kaž rěka, czerw do ſorna pschińdze. Styskniwy pak ratař k njeſju hlada, hdz̄ ſo ſažny deshcž komđzi a hdz̄ dezember pschińdze, prjedy hacž móže na rolu. Žara pak je potroschtowaný, hdz̄ ſmě, kaž w psalmie (68, 10) ſteji, prajiež: „Nětk pak dawasch th, Božo, hnadny deshcžil, a ſwoje herbſtwo, kotrež ſuchę je, woſchewiſch th.“ Haj, ſchtóž w ſlubjenym kraju pola džela, tón wažnoſcz ſkowa 5. Mój. 11, 14 roſhmi: „Ja chzu waschemu kraju deshcž dacž w ſwoim čaſku, ſažny a poſdni deshcž, ſo budžesč domkhowacž ſwoje žito, ſwoje wino a ſwoj woli“; pschetož wobdželanje polow a roſčenje ſywow wot ničeho tak jara njewotwiſjuje, kaž wot teho, ſo ſo deshcža w prawym čaſku a w doſahazej mérje naúdze. Hdz̄ naletny ſyw w prawym čaſku dla deshcža do ſemje njepſchińdze, dha na žane khmane žně nadžija njeje. To, ſchtóž móže pola naš ſnjam ſchłodžicž, n. p. krupę, powodženja, ſmierski, njepſchewaže deshcže wo žni, hnicze běrnov abo kicžow, to w ſlubjenym kraju ženie njeje. Ženiczka njeſchewaže ſtaj tu: ſuchota a ſkocžki.

Najprjedy ſo tu jecžmjeń wuſhywa. Hacž do naſcheho noweho lěta ſu potom po rjadu buny, ſoki, pscheńza a wola do ſemje pschischie. Tute plody ſu te tak mjenowane ſymske plody a ſo ſyja na te pola, na kotrež w ſeču jahly, ſesam a ſórki roſezechu, kotrež ſu potom krótki čaſz poſdne ležale a kotrež ſo ſa naſhmyň ſyw wjazh njeworaju.

Hdz̄ je ſyfli ſyw do ſemje, tehdy ſo ratař na woranje ſchězerniſchęzow poda, ſo by na tutu rolu lětny ſyw mjetal. Dwójz ma ſo tutu rola woracz; pschetož te do njeje ſadžene ſorna žaneho deshcža wjazh njedostanu, haj, tež žaneho njetriebaju. Wone býchu ſame czeſpiše, hdz̄ býchu wjelje deshcža mèle. Sa to pak ſu na ſylne roſy poſkaſane kaž tež na prawje woranu a tehodla mjeſku ſemju, kž móže ſo wlohi ſ powětra naſrēbač. Najprjedy po pschewacžu ſymskich a poſdnich deshcžow melony ſadženiu, potom ſesam, lětnie jahly abo majz. W nowiſkim čaſku ſo tež běrný ſadžeja. To ſo stanje pak hižom januara pschi prěnim deshcžu abo po deshcžu w měru. Wone rucze roſtu a ſu hižom ſkonc meje ſrače. Schłoda jenož je, ſo wone tu jenož neſchto měžazow traia a ſo dyrbja ſo tehodla ſtajnje ſympientne běrný ſ wulraja pschiwožowacž.

Nětko pak ſu tu hischče tajke plody, kotrež ſo pschiliwa, kotrež móžesč tehoodla, ſ wuwsczom tych tſjoch deshcžowych měžazow w ſymje, kóždy džen ſadžecž, tak ſo masch potom tež kóždy džen tute plody ſa kuchinu abo na wici. Tajke plody ſu: tomath, paradiſowe jabluka, ſal a melangony.

A to wſho roſče nimale zyle bje wſcheho hnojenja; tak plodny je ſlubjený kraju, hdz̄ wſchaf je tež ſ wulſkeho džela njewobdželaný, hischče dženſniſchi džen. To wſchaf je wěrno, ſo wokolo wſchelakich domow wulſke hromady hnoja wuhladach; ale tuton njeje ſa hnojenje polow, wjelje bôle ſa tepjenje. Žonske nětko, kž wſchaf w raiſchich krajach něhdze wulſke czeſcze nje-wužiwaju, maju tón hubjeny nadawki, tuton hnój do kulojthch plasczow ſplazacž, na čož ſo tute plascze na ſkónzu ſuſcha a ſo potom ſ nimi tepi. Kotremu pucžowarzej w Paläſtinje tež njeby ta hubjena wón ſnata byla, kž kóžde ranje pschi pječenju khleba — khleb ſo mjenujz tam w kóždym domje kóžde ranje pječze, ſo maju tam pschezo nowopječený khleb — naſtanje a psches zylu wjež czechnje. Tale wón wulhadža ſ tuteho tepienja. Tola pak ſu Izraelſke džecži něhdzy ſwoje pola tež hnojili, kaž winizač w ſnathm pschirunaniu wo ſigowzu praji: wostaj jón hischče to lěto, hacž jón wobkopam a pochnoju. A tež w nowiſkim čaſku tam ludžo ſažo ſwoje pola hnojicž pocžinaju. Něhdhy ſu

na poſach pilne ſamjenje ſběrali a ſu ſ nimi pola wobdawali, ſo býchu ſliwki dobru rolu njewotplawiſe. Nětko, dokelž wſchaf ratař dla czežkich dawkow na turkowſku wyschnoſcz wjelje wužitka wot ſwojich žnijow nima, hdz̄ by tež najlepſche měl, nichčo wjazh ſamjenje ſ poſow njeſbéra ani njerjad ſ nich njepleje. Nowe woliſewe ſchtomh tež nichčo wjazh, khiba ſchecžijski ratař, njeſadža, cžim wjazh starých pak ſo wukopa, a to wſcho dla wyskokeho dawka, kž ma ſo ſa kóždy woliſowy ſchtom na Turku wotedacž. Tež to je jara wobčežne a někomužkuſiž lóſcht k ratařtwu woſmje, ſo, hdz̄ je ſo žito na huno ſklađo ſa mělczenje, ma wone tam husto thdženje dočho njemělczené ležecž, dokelž ma ſebi wyschnoſcz najprjedy džekat k wot tuteho žita prjecž ſebracž, a prjedy hacž wona k temu pschińdze, husto wjelje njedželi ſańdze.

Hdžez wſchaf Turka ſwoje pasory na žadny kraj poſoži, tam wón wſcho ſbože w kraju ſanicži, kaž hdz̄ wožol do róžicžlowej ſahrody ſtupi a wſchě ſkwi ſpotepa. Pschi wſchém thm pak kraj tola hischče bohate plody njeſe, a ſ poſnej prawdu ſo prajiež hodži, ſo žně ſa zyle lěto njepſchewstanu; pschetož ſedma je jedyn plód doſberany, dha je hižom druhi ſažo ſračy. Sſlowo 3. Mój. 26, 5: „A mělczenje budže tracž hacž do ſyčza a ſmějecže khleba doſcž.“ kž bu něhdhy Izraelej ſa ſlubjenje bohateho žohnowanja date, hischče džen ſa placži. Pschetož tu ſu žně wopravdze psches zyle lěto. Najprjedy ſapocžat k meje ſu maruſche ſrače, potom bréſhki. W juniju ſu ſlowki, wiſhniye atd., w juliju ſórki a wino, poſdžiſcho worjehi, ſwith, woli, datle, figi a wot novembra hacž do meje orange a zitrony. Haj, ſchtó mohl tuton kraj býč, hdz̄ by Turkowſke knjeſtvo wotschasež mohl!

Wſchelake ſ bliſka a ſ daloka.

— My hischče juntročz dopomnjamh na ſwiedžen ſnutſlowneho miſionſtwa, kotrež ſměje ſo wutoru 7. julija w Budyschinu. Wſchitzu pschecželjo ſwiateho ſutka miſionſtwa, wožebje tež ſe ſuſhodnych wožadow, chyli ſo na tuton wažny ſwiedžen ſeſč.

— Šańdženu njedželu mějeſche ſo 3. ſerbske ſemſchenje w Draždjanach. Spowiednu wučbu mějeſche k. farař Domašk ſa ſ Buděſtež a předowanje k. farař Kſchižan ſ Kotez. Schtobrte a požlednje lětuske ſerbske ſemſchenje budže njedželu 2. adventa.

— Dočholětny ſažkužbny poželnik naſcheho Lutherskeho knihowneho towařſtwa ſa ſherbiſtu Lužizu, knies ſſwětſch we Wulſkih ſdžarach, je bohužel khorowatoſče dla nufowanu tuto ſwoje ſaſtojſtvo ſložicž. Žemu ſo wutrobný džak praji ſa jeho ſwěrnoſcz, w kotrež je ſa naſche towařſtvo ſutkowal. S doboru prožymy, ſo chyli ſo tajz, kotsiž ſu ſwólniwi, tole ſaſtojſtvo na ſo wſacž, pola pschedkyd ſtowarſtwa, kniesa fararja Gólcža w Kakezach, w bližſkim čaſku ſamolwicž.

Macžerána rěč je pschirodžený ſchat duſche; ſchtóž nam ju rubi, tón naš po tajkim po duſchi wobſchkoža. Pschetož rěč naroda pschimacž, rěka jeho wutrobu pschimacž.

Herder praji: Šchtóž ſwoju macžeránu rěč, tute ſlōdky, ſwiate ſyfki ſwojeho džecžatſtwa, tónle pominaz ſlōdky ſwojeje domowinu njeſlubuje, njeſaſkuži mjen — cžlowjek.

„Pomhaj Bóh“ njeje jenož pola kniesow duchownych, ale je tež we wſchěch pschedařa w arníjach „Sſerh. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtacž. Na ſchtwórcz ſeta placži wón 40 pj., jenotliwe cžiſla ſo ſa 4 pj. pschedawaju.